

տիւնը, վէ նիգամնամէյի բէսուլմիզին
թէրթիւյ իյլէտիկի բուհանի միւճազա-
թա, վէ Քիլիսէնին հուգուգունա թո-
գունուգարը իշին, մէճիսի բուհանի-
նին հիւքմ ու սիճիլէրինէ մագհար պը-
լընորդարընը տէր խաթըր իթմէլիյէ
տալէթ իտէրիւ :

Միւ հիթէրէմ պիրատէրլէր, սիզ պի-
լիւսինիլքի, պաղը գալաշ առամլար,
պիզէ գարշը հարէթէթէ չուքըլալ, վէ
պիզիմ իթալիւ հազըրնտա գուհուրա
կէլէն տուամրղա, քէնտի էֆքէարլարն-
ճա մանալար վիլմէքտէ տիլլէր : հալպու-
քի հազըլաթի, հալէ աիգգաթ ոլուն-
տուգաա, պիլլ լիւազաթը տէրքէար ոլ-
տուղու հալաէ դէվաթը մախսուսէ հազ-
ըրնտա տուա ոգուամերալ, իլա հազ-
թէալանն ազլ ու Ֆիքիւր իրմէլ շէրիա-
թընա իսթիմատէն, քէնտի հիւսնի իրա-
տէթիմիլլէ, քէնտի մէմալիքիմիլլէ հալի-
սի հազըրնտա գալպիմիլլաէ մէրզքիւր
պուլունան մուհապէթտէն նաշի, տուլս
ու մագիթէրէթ մէգալաթընտա պուլուն-
մուշուղ տուր :

Հազըրաթէն սէյլէրիլքի, էզ ճան
ու տիլ քէնտի սիւրիւմիւղիւն իզպալ ու
սէառէթիլնի արղու հալալ վէ գայրէթիլնի
չէքմէքտէ պուլունտուղունմուղաան, քէն-
տի տուալարըմրղաա ճէնապը հազգա-
րէճալար իտէրէք կէրմիլլէթի գալալ վէ
քէմալի թէվազըր իւզրէ, իթալեանըն
իյիլիլինի տիլէմիլ, վէ անը տիւշար ոլ-
մուշ պուլունտուղուն Ֆէնալըզարտան
խէլաա պուլունմուղուն, վէ քէնտի նիլ-
մէթի պիպահաթը ոլան գաթօլիք մէզ-
հէպիլնի իթալեաա քէսպի գուլլէթ
ու նուլուղ իյլէմէսինի, վէ էհլը ըրզ-
լըք իլէ ալազը համիտէ, վէ հազգա-
նիլլէթ ու շէֆգաթը գալալլէ, վէ խը-
րիսթիւանըղա չէսպան պուլունան հէր
նէվի Ֆալիլէթիլն, հէր վազըրթտան զի-
նաաէ բարազ սուրէթտէ պուլունմա-
սընը թէմէննա իյլէմիլլէք տիլ :

Հաթթա, պուլ կիւնքի կիւն տալիս,
աալա չուտուա վէ նիւազարըմրղաան կէ-
րի տուլմազըզըն, Հազգ թէալա հազ-
րէթէրինէ քէնտի ինայէթքէարըզարը
իզթիպասընճա, իթալեանըն գաթօլիք է-
հալիսինի, քէնտի մէմուրլէն իսթիմատէ
սէպէպիլնտէն տիւշար ոլտուղուն հէր նէ-
վի պէլա վէ մուսիպէթի ազիմէտէն, վէ
հէգարան նէվի թէաաաթիւաթ ու թալ-
եիլաթտան գուրթարմաթընը իսթիաա
իյլէմէքտէյիլ :

Լաթըն, հէր շէյտէն էվլէլ, ճէնապը
րահման իւլ րահիմէ չուլուլ րէճա իտէ-
րիլքի, իթալեա էհալիսի գալալլէն ա-
սարը սէպաթ ու մէթանէթի սէմալլէն
իլգասընա լուլթի ու քէրէմ պուլուն-
ըարազ, քէնտի րէպպանի տիլլէրինտէ վէ
քէնտի մէզհէպիլլէրինտէ գալի տուրուպ
ասլա թէպէտաթիւ վէ թէզպիլը գա-

պուլ իթմէմէլէրինի, վէ խրիսթիւանճա
պիլր գուլլէթ ու գուտրէթ իլէ, հէր
նէվի մուխալիլէթ ու Ֆէլաքէթիլլէրէ
մուգալլէմէթ իլէ թէհամիլլէ իտէպիլ-
մէլէրինի միւլէտաթի ոլտուն :

Պիր թազըմ արսըզար վէ տիլանէլէր,
գաթէն աշուգաան աշըլա պիր հազգար-
լըք իրթիքէաալ վէ ճէսարէթ իլէ, պիր
չօգ էօլքէլէրիմիլլէր գալալ իյլէտիլլէն
պաշգա, ճիսմանի վէ բէսուլի հիւքիւ-
մէթիլլէրիմիլլէր տալիս էլիմիլլէն ալմաղը-
ղա ալէթթէվալի չալըճաղաա արլար,

Արթըր էօյլէ պիր իտտաանըն նէ-
րատտէլէրտէ հազգաանիլլէթ ին խալիլլէն
տէ ոլուն, վէ Քիլիսէ հազըրնտա նէ-
տուր մուլիլլէր ոլտուղուն ու հէրքէսին
րանա Ֆէհմ ու տէրք իտէպիլլէճէկիլնտէ
շիւրհէ էօզ տուր :

Պիր միւրաաը հիքմէթ ուլա հա մէպնի,
նաաըլքի պաշգա պիր տէֆա տալիս սէյ-
լէմիլլէք տիր, Բօմա իմէրաթօլլուղու
դէվալաա գարար գըլըպ, վէ մէմալլէրի
սէ պիր չօգ գըրալլըզարա վէ միւլթէ-
լիլլէ էօլքէլէրէ թազսիմ ոլունտուղուն
տան, Բօմա բարաա, միւլթէլիլլէր գը-
րալլըզար վէ շիմալիլլէր ճէմիլլէթի պէշէ-
րիլլէ հէնկէալարընտա, քէնտի ճիսմա-
նի հիւքիւմէթի մուազգաաաթնա միւլթէ-
սարըլլէր ոլմուշ ոլտուղունտան, հիլ-
պիր ալաննէվի հիւքմաաա թէպալիլ-
նէթ իթմէյիլ, իլա, տալիմա, հազըրէթի
իսա թարաթըր րէպպանիսինտէն քէնտի-
սինէ իհալէ պուլլուլան հիւքիւմէթի
մուազգաաաթընը վէ քիլիսէճէ հիւքմ ու
հուգուգունու սէրպէսճէ իճրա իտէ-
կէլմիլ տիր վէ հալեա տալիս իթմէքտէ
տիր : վէ սաաղըլար տալիս քէմալի էմիլ-
նէթ վէ րահաթըր գալալ իւզրէ, բարա-
լարըն էմր ու թէնպիլլէրինէ, վէ իլ-
թար ու ինպարարընա իթաաթ իտիլ,
վէ գալալլէրինտէ գըրըճէ շիւրհէ էսէլլի
հաաըլ ոլմազարըն քէնտիլլէրին թէսիլմ
իթմէքտէ, վէ բարալարըն ալլէ ու հա-
րէքէթիլլէրինն հիլ պիր ճիսմանի հիւ-
քիւմէթ ու հիւքմաաթըն րէյիլնէ թապի
ոլմաթընը խաթըրլարընտան պիլլէ կէշիւ-
մէքտէ տէյիլ տիրլէր :

Ումուլի քիլիսէնին խալը ու մէնթա-
աթընիլլէթի խալըլիլլէթիլլէ, ճէնապը հիւ-
մէթուլաճըն քէմալլէթի իզթիլլէրաթնճա
թէէալա պըլընմըշ ոլան ճիսմանի հիւքիւ-
մէթիմիլլէրին պիր տիւրլիւ վաղ կէշէ-
մէնէճէկիլմիլլէ շէյլէ տուրտուն, մու-
ղալիլլէր ոլարազ, հիւքիւմէթի մէզպուլլէ
իլէ հուգուգալարը մուհապազաթնա չա-
լըճաղըրգ տալիս վալիլլէթիմիլլէրին պու-
լունմաղնի, քիլիսէ մէմալիլլէրին զաալ
խալիլլէրին պըմընտա, շիմալիլլէրին գաաար
եաթըրըմըր միսիլլէր, պիւլթիւն գուլ-
վէթիմիլլէրին թէշէքքի իթմէլիլլէր վէնա-
սըլքի պուլ կիւն վէ պուլ սաալթտա ալ-

նի թէշէքքիլլէրէ տէվամ ու իզտամ տա-
լի իթմէքտէյիլ :

Տէլէ

ԱԶԳԱՅԻՆ

... Էֆէնտի :

Ալէշէնլէրտէ Մանգուլմէնիլլէր տէրճ իլլէ-
միլլէ ոլտուղունուլ էսիլլէ արաաթնաա Պէյօղ-
լու Ս. Նորրորդութիւն քիլիսէսի իթթիսա-
լիլլէն ինչաաը մուգարըրէր պուլունան էպի-
լէնին տալիս զիքրի կէշիլլէր, վէ ազապիլլէն
պիր գըլթա մէքթուպ միւլթալաաթըր ոլմաղ-
լէ, 195 նիւմէրօլու Մանգուլմէնիլլէր էրմէնի-
լիլ խալաթէ ճէվապընա միւլթաաթըրէթ ոլուն-
տու իտի :

Իյլթէ պուլ տէֆա պիր ճիլլէթիլլէ պալիսի
մէսրուրիլլէթ, վէ տիլլէր վէճիլլէ պաաթի մա-
ղունիլլէթիմիլլէր միւլլէր 191 նիւմէրօլու Ման-
ղուլմէնիլլէրէ կ. Ն. Գարաքէհէտէնա իմզաթը
իլլէ պիր գըլթա մէքթուպ տալիս միւլթալա-
ալիւղաթըմըր ոլմուշ, վէ պուլ իսէ կալընըր
քէնտիլլէրինն թէտալիլլէր ոլմանը, իլա տի-
կէր թարաթտան թահիլլէր վէ թէշիլլէր ոլուն-
մուշ ոլտուգալարը վաղընաթէն տէրք ու Ֆէհմ
գըլընմըշ իտէտէ, օրաաթըր թէֆրիլլէր իլլէմէ-
նէրէք պէրվէճիլլէր աթիլ ճէվապըր րէտաթիլլէ
միւլթաաթըր, վէ հուգուգուլուն ոլմուլ-
լէպիլլէր գալիլլէր միւլթալլէրէթ ոլունմուշտուր

Պիրիմիլլէր. Իլ պուլ էպիլլէնին հէտմ վէ
ինչաաթ խուսուստէնա տալիլլէր իլլէլլէն մէ-
սուլլիլլէթ թաղ խորհուրդա րահի պիր քէյ-
ֆիլլէթ տէյիլ իտէտէ, միրի միւլթալլէրինն
մէքթուպ մաալիլլէր պիլլէր թաղ. խորհուր-
դունմուլա խիթապէն թահիլլէր ոլունմուշ ոլ-
մաթը իլլէ, պուլ խուսուստա վուղուի հալլին
ալալլէճէլլէ իլթիսաթըր պէհանընա միւլթաաթ-
րէթ ոլունուր : Շէյլլէ քիլլէվլէլ էմիրտէ թաղ-
խուրհուրդ պուլ խուսուստա իպթիսալիլլէր
սալլիլլէրուն ու թարաթըր Բաթիլլէրինն
թազտիլլէր րէյիլլէրինն միւլթալլէր պուլուն-
մուշ իտի իտէտէ, հալ պուլ քի Ազգ. Վար-
չուլթիւն թարաթընտան ոլ խուսուստա ալ-
ընճա պէշ նէֆէր զէվաթըր մէքէարիմիլ-
ֆաթտան միւլթէթէպ պիր գալիլլէրուն մալի-
սուլ թէշէթիլլէր իլլէ, ինչա ոլունաճազ ոլան էպ-
նիլլէրին իւղուլլէր ոլուն ոլմաթըրըն մուալ-
նէնէ, վէ լիւղուլլէր կէթիլլէրինն հալտէ,
իզթիլլէր իտէն մէսարիլլէր վէ իրաաթընը
պէհան վէ մուալլէրինն միւլլէր պիր գը-
թա խալիլլէրինն թահիլլէրինն, գալիլլէրուն մէզ-
թիլլէր սիւրաթըլ իլլէմէլլէրինն ճիլլէթի իլլէ, ան-
լէր տալիս պէրվէճիլլէր մէշուլլէր քէյֆիլլէթի
քէշիլլէր վէ թէճէսալա իտէրէք, էպիլլէրինն մէզ-
թիլլէրինն հէտմ վէ ինչաաթնա գարաթ, վէ
հէյիլլէրինն էպիլլէրինն թէրիլլէր, վէ մէսարիլլէր
օլունաճազ մէպալիլլէրինն թէտալիլլէր իլլէ լա-
լիլլէր մէզթիլլէրինն Ազգ. Վարչուլթիւն ճանի-
պիլլէր թազտիլլէր, վէ րէյիլլէրինն հալալլէր իլլէ-
տիլլէր :

Իքիմիլլէր. Գալիլլէրուն մէզթիլլէր էպիլլէրինն
մէզպուլլէրուն հէտմ վէ ինչաաթնա տալիլլէր օ-
լան գարալարըր մուլթալիլլէրինն թարաթըր Բաթ-
րիլլէրինն թազտիլլէր իլլէտիլլէրինն իսթիսա-
Ազգալիլլէր Վարչուլթիւն թարաթընտան տալիլլէր
Պապը-Ալիլլէր թազրիլլէր գըլընտաազ մալիլլէրինն

մուծիւ պէտք ունի միայն թայեւնի իւր պիւ
մուծելուն լազըմ կէլէն էմրինի պիւթ թա-
օի ինչաւորնա նիւեթ , վէ հէմմինէ միւսա-
շէրէթ իյլէտիւր :

Իւշիւնճիւ . Գօմիսիոնու մէլքիւր թա-
րաֆընտան վէրիլէն գարարա կէօրէ , էսլի-
յէյի մէլքիւրէնին հէտմ վէ ինչաւորնա տայիր
սարֆ օլունաճագ ագճէնին իսթիգրաղը Թաղ .
խորհուրդա բաճի պիր քէյիլէթ պուլուն-
մասը իլէ , թէնսիւ պօլունան մալլում էլ մըգ-
տար մէպալիլի իսթիգրաղ իլէ մուհաֆաղա-
սընա մէլմուր , վէ իլքիլիլա իտէն մաշէլլէ
սարֆ իյլէմէկէ միւթէճասըր վէ մունթաղըր
պուլունմագտա տըր :

Տէօրսիւնճիւ . Միրի միւմալիլէյին մէլք-
թուպունսա միւնտէրիճ պուլունտուղու վէճ-
իլէ , իսթիգրաղ օլունան մէպալիլին ֆայի-
զի ֆաշիլ օլմասը պահսընա կէլինճէ , պու-
պապտէ քէսպի ճէսարէթ իտիլէրէք , էկէր
թարաֆը մէքնարիլէրինտէն տահա զիւսա-
տէ էհվէն ֆայիլ իլէ ագճէ իղրաղ գըրնա-
ճագ օլուր իսէ , պիլ ճիւմլէ միլէթիմիլ ի-
լէ մաշն խորհուրդումուզ տալի մէմնուն ,
վէ հէմտէ իտտաւսընտա պուլունտուղարը
միլլէթ զայրէթիլին ֆիլիլէն տալի իճրա վէ
իպրաղ իյլէմիլ օլաճագարընտան , օլ վա-
գըթ պիլ տալի իսթիգրաղ իյլէմիլ օլտու-
ղումուղ մէպաղըր ասնապընա իտտէ իլէ ,
շու արալըգտա ֆարգը կէօրիւլէճէք կիւ-
ղէյիլէ իլէ իթա օլունան գօմիսիոն խարճը-
նըն պիննէֆս քէնտի քիւլէրիլիլտէն թէ-
տիլէ վէ թէալիլէ իթմէքլիլի քէնտի հիւս-
նի իրիւմըղա վատ իտէրիլ :

Պէշիւնճի . Միրի միւշարիլէյին պիլլէրի
մէսուլ , վէ թէշիլիլին միւնապիլ ատա իյ-
լէտիլէրի գօմիսիոն պահսընա կէլինճէ ,
պու տալի ըէսմին զայրինտէ պիր շէյ իսէ-
տէ , հայտէ պու պապտէ քէնտուլէրին միւս-
թէսնա վէ մէրի իւլ խաթըր թուֆարագ ,
էէվմի ինթիխաւըրըտան պէրու քնաֆէյի
ումուրու խուսուսաթըրը « Սահմանա-
գրութիւն » անքեմըր մուծիլինճէ լաղըմ կէ-
լէն սահէլլտէ իսթիֆսար իտէրէք , շաեէտ
պիր իրթիքեմպըրը տալի թէպէյիլին իթ-
միլ օլսա իտի , քէնտի իմպարըմըր թահ-
թընա ալընարարագ , օլ վաղըթ պիր գըթա
լայիանըն նէշը վէ իլունը իլէ հէմ պիլլէրի
պէր մուծիլի գանուն միւթթէյիլմ , վէ հէմ
տէ քէնտուլէրինին զիւլմիւնճէ իպրաղըսա-
տագթ իյլէմիլ օլաճագարընտան մատա ,
պէօյլէ պիր թէհի վէ վահի մատտէհի , տի-
կէրէրինին թահիլիլ իլէ իլթիլամ իյլէմէ-
լէրինտէն նաշի , թահիլը մէսուլիլէթէտէ
տիւշիլէ օլմաղար իտի :

Ալթընճի . Մէվսիմի շիթատէ պինա ին-
չասընա թէշէպալիլա իթմէք , վէ պիր թա-
ղըմ սիւպէանըր թուֆուպէթիլու պիր խանէտէ
թէարիս իլէ , սըհէթէրինէ խալէլ կէթիլմէք
ճէվապարընա կէլինճէ , էսլիլէյիլ մէլքիւրէ
էէվմիլ իլթասըր իլէ ինչա օլունմաեըպ , իլ-
լա գօմթարթօ իլէ , եանի կէթիլմէրիւ բա-
զարըր օլունմուշ իտուկիլինտէն , պունուն սայֆ
ուշիթաճա պէյնէլ միւմար պիր ֆարգը կէօրիւ-
մէմիլ օլտուղու միւլլու , սիւպէանըրըմը-
ղըն էլէէվմ թէարիս իլթիլմէքտէ պու-
լունտուղարը մահէլլ իսէ , գանն իյլէտիլէ-

րի կիպի « պիր խանէ » օլմաեըպ , իլլա էօ-
թէտէն պէրու միլլէթիմըրէ մալսուս պիր
մէքթէպի ճէսիմ օլտուղու , վէ նիլէ սէնէ-
լէրտէն պէրու տէրունինտէ չօճուղարըմը-
ղըն թէարիս վէ գըրաաթ իլթիլիլէկէլմէք-
լէրի մէշուր վէ մէշուտ տուր :

Եւտիւնճի . Միրի միւմալիլէյին միլլէթիլ
րուէսա վէ ֆուգարասը թարաֆընտան ի-
թա օլունան ագճէ , միլլէթիլ խայրընա գու-
լանըլաճալ կէրտէ , պիր գաշ քէսանըն նէֆ-
սանիլէթ վէ թէմէթիլմէք զաթիլիլէսինէ
հէտէֆ վէ թէլէֆ օլունմագտա տըր տիւե-
րէք իլթիլմէք մէգալթ , վէ ատէթա հէյ-
էլթի մէճիլա վէ նամուրու շալսիլիլէրիլմի-
զէ հիւմ վէ հագարէթ իյլէմիլ օլտուղա-
րընտան , պու պապտէ քէնտուլէրի պիլլաթ
թարաֆըրըտան մէսուլ թուֆուլմալարը ի-
լէ , իճագ իտէն մահէլլտէ մուրաֆաա վէ
մուհաքէմէ օլունաճագըրը , պու կիւնտէն
իլթիլար վէ իլպար իտէրիլ :

Միւլէլիլի .
Իշպու պալասը պիր գըթա մուղատտէ-
մէ իլէ կէտի պէնտի շալիլ պիր գըթա բը-
րթէթմթօ լայիանըրըն Մանղուլէյի միւթէ-
պէրինիլտէ տէրճինէ հիւմէթիլէ , պիլլէրի
մէմնուն իյլէմէնիլ միւրաա իտէրիլ :
Ի զիւմայ Թաղական խորհրդոյ .
Ատենագպիր Ատենագետ
Յ . Վ . Տալուտեան Մ . Մուրատեան
— . . . Խմբագիր .

Բերայի առժամանակեայ Թաղականներուն
երկպառակութեան խնդիրը եւ անոր տխուր
հետեւանքները բաւական ժամանակէ ի վեր
թաղեցեղացի սիրտը ո'չ սակաւ կը վշտայնէր ,
այժմ ձեր ազգասէր լրագրոյ շնորհիւ հրա-
պարակագոյժ ըլլալով , բոլոր մայրաքաղա-
քիս ցաւալի հանգիստարան մը կը ներկայանայ
Բերա , իւր երկպառակեայ Թաղական խոր-
հրդովը , եւ փառակաց դէպ զարձաժ թա-
ղական դպրոցովը , խորհուրդն ու դպրոցը
իրարու ճի'շդ պատկեր եւ օրինակ , երկուքն
ալ փլած , երկուքն ալ նոր շինուելու կա-
րօտ . . .

Այսպիսի խարխուլ խորհրդոյ մը մտաց
արժանի ծնունդ կը համարիմք այն պաշտօ-
նական նամակը , զոր հրատարակած էիք ձեր
193 թուոյն մէջ ատենագետին եւ ատենա-
գըպին ստորագրութեամբը , սակայն այն
ստորագրութիւններէն զատ՝ ուրիշ պաշտօ-
նական ո'չ կերպարանք եւ ո'չ ոգի կրցանք
նշմարել այն գրութեան մէջ , փոխանակ
ծանր ոճոյ թիթեւ ոճ մը , փոխանակ ճշ-
մարտախօսութեան ստույգիւն , փոխանակ
խոհեմ եւ հաշտ բանից՝ անխոհեմ եւ թըշ-
նամալից ասացուածք . . . Ինչպէ՞ս կա-
րելի է հաւատալ . . . Խմբագիր , որ այս-
պիսի անձնական կրիւք լցեալ անձինք թա-
ղականութեան փափուկ եւ հաշտարար պաշ-
տաման ընդունայ ըլլան :

Վրանիս առնուած ուրեմն հաշտարարու-
թեան պաշտօնը եւ մեր յարգելիներուն մէկ
քանի սխալը միայն բաւական համարիմք ա-
պացուցանել , ջանալով որ մեք ժողովրդա-
կանքս աւելի զգուշաւոր ոգի մը ցուցա-
նեմք քան մեր մեծ . Թաղականները :

Յիրաւի 1865 ի Սահմանադրութիւնը դա-

դարեալ է Բարձրագոյն հրամանաւ , սակայն
Սահմանադրութեան ողին ջնջալ չէ՝ երբէք ,
ուստի եւ անոր համար ալ է որ ժողովուրդը
իրաւունք ունի հարցնելու թէ ինչո՞ւ հա-
մար ինքզինքնին սահմանադրասէր յուցը-
նող յարգելիները ժողովրդեան իրաւունքն
ոտքի տակ առնելով չուզեցին ի խորհուրդ
կոչել եւ առջնին զնել նոր շինուելիք կալ-
ուածոց յատակադիծը ու նոցա ալ հաւա-
նութիւնը խնդրել . 1862 ի թաղ . խորհուր-
դը երբ ուզեց Պալլէքճանէի շինութեանց
ձեռնարկել , ո'չ ապաքէն ժողովրդեան հա-
ճութիւնն ընդունեց նախ՝ եւ յետոյ ձեռնա-
մուխ եղաւ այն ազգաշահ կալուածոց շի-
նութեանը , դարձեալ եւ երբ Ս . Յարու-
թիւնի շինութեանց խօսքերը կըլլային ո'չ
ապաքէն նոյն ժամանակի Թաղ . խորհուրդը
ի խորհրդակցութիւն կոչեց զհասարակու-
թիւնն եւ անոնց հաւանութիւնը խնդրեց :
Բայց ասոնք ո'չ միայն ժողովրդեան իրա-
ւունքը առ ոչինչ համարեցան , այլ եւ նոյն
խիլ այն Վարչութեան՝ որ զիրենք հաստատե-
ր առժամանակեայ կերպով , անհապանդ
զանուեցան իրենք իրենց գլխուն փլցնել սկը-
սելով , եւ դադրեցնելու հրամանալ՝ որ ե-
կած էր սրբազան Պատրիարքին կնքովը , մը-
տիկ չըրին ամենեւին :

Զարմանք , ինչպէ՞ս սահմանադրասէր
յարդեղիքը կը մոռնան թէ Սահմանադրու-
թեան 46 յօդուածոյն տրամադրութեան հա-
մամատ ազգային որ եւ է շինութեանց հրա-
ման չըկայ ձեռնարկել առանց Վարչութեան
թոյլտուութեան , ինչպէս կը մոռնան որ
խառն ժողովը իրենց պատուէր գրած էր յա-
ռաջագոյն թէ բնաւ չհամարձակին փոխա-
ռութիւն ընել առանց հրամանի Վարչու-
թեան , եւ եթէ համարձակին՝ իրենց ըրած
փոխառութեանը պարտաւոր պիտի ճանչը-
ւին այն փոխառութեան ստորագրողներն , եւ
ոչ թէ ազգը կամ Թաղը , եւ տակաւին առ-
ժամանակեայ Թաղ . խորհուրդը չամէնար հը-
րապարակաւ ըսելու թէ Աղդ . Վարչութեան
հրամանին հակառակ գործածած չէ եւալին . . :

Ինչպէս կը մոռնան մեր յարգելիներն
մինչդեռ բոլոր թաղեցիքս դիտեմք որ այս
տարեկալիս թաղական ընտրութեանց մէջ
ապօրինաւորութիւններ մտան . . . եւ թէ եւ
ընտրութիւնները չարունակուեցան , բայց
ընտրեալները իրենց « դրաւոր » հրաժարա-
կանին տուած էին , բայց իսկայն մեծապա-
տիւ անձէն՝ որ երկու կուսակցութեանց մէ-
կուն զօրաւոր գլուխն էր , ըսածնիս լաւ կը
հասկնան անոնք՝ որոց ծանօթ է արդէն քրայս
չհրաժարող յարգելիլն բազում վիպիներու առ-
ջեւ Ս . Էկեղեցւոյ նուիրական յարկերուն
մէջ երգուած էր յահաւոր անունն ամենա-
սուրբ Երրորդութեան , որ ամենեւին յանձն
պիտի չառնու թաղականութեան պաշտօնը
. . . եւ այս մեծապատիւ յարգելի ստորա-
գրութիւն կը գնէ վերոյիշեալ նամակին (.
' .) եթէ հիմակուան Թաղ . խորհուրդը
ժողովրդեան ընտրութեամբն է , ինչո՞ւ գիր
գրած էին խառն ժողովոյ եւ աղաչած էին
որ իրենց յանձնէ թաղը առժամանակեայ կեր-
պով մինչեւ ի նոր սահմանադրութիւն , եւ
ինչո՞ւ պիտի Վարչութիւնը այն ժամանակ

մեծ դժուարութեամբ ընդունեն զանոնք արժ. քարոզչին « գրաւոր երաշխաւորութիւնը » առնելէն յետոյ, հրահանգ ալ գրելով առ նոյնն որ իրեն երաշխաւորութեանը կը հաւատար այս առժամանակեայ թաղ. խորհուրդը, ինչո՞ւ այն ատեն չբողոքեցին վարչութեան եւ այն հասարակութեան որ զիրենք ընտրած է եղեր. պատճառը յայտնի է, որովհետեւ իրենց խիղճն ալ կը վկայէր որ իրենց « գրաւոր հրաժարականները » տուած ըլլալովն արդէն կարանցուցած էին իրենց իրաւունքը :

Իսկ թաղական անդամոց ըրած ծախուց խնդրոյն դալով, թաղական յարգելիները կը պնդեն թէ երբեք չապրութիւն ըրած չեն ծախուց մէջ, ճակատնին բաց է, եւ թէ այս մասին շատ խնայողութիւններ ըրած են, իբրաւ թաղական խորհուրդը խնայողութիւն ըրած է եւ կընէ, բայց ի՞նչ են այս խնայողութիւնները, դասատուներուն ամսական շտալ, ժամկոչները մինչեւ մուրալու ատիժանը հասցնել. Արժ. քարոզչին տասն ամիս շարունակ ամսական չ'իճարել, եւայլն, եւայլն : Այս խնայողութիւնները Բերայի թաղին պատիւ չ'ըրերէլ զատ՝ մեծ միաս ալ ունի, եւ այլն վնասները ուշիմ ընթերցողը կըրնայ գուշակել, բայց թաղական խորհուրդը իւր ըրած շտալութիւնները եւ անտեղի ծախքերը թերեւս կուզէ մոռցնել մեզի. « Ի փառս Աստուծոյ եւ յօգուտ թաղիս գործող » թաղական խորհուրդը չ'իջեր 12 լիբայի ծախու առած սուրբ սպունգը (սիւնկէր), որոյ համար հաւանութիւն տուած չէր սըրբազան Պատրիարքը, վասն զի ոչ միայն այն մասունքը կեղակարծ էր, այլ եւ սիմոնականութիւն էր ստակով մասունք գնելը, թաղական խորհուրդը չ'իջեր 16 կամ 18 ղուրուշնոց շուրջառցու ստոփանները կանգունը 2 1/2 ղուրուշի ծախու առնելը, թաղական խորհուրդը չ'իջեր եկեղեցւոյ զըրանը կից նպարավաճառի խանութին վարձելու մասին ըրած խարդախութիւնը եւ միւնիսիքայիթէն դատի երթալով անամթարար « իլամ » ըլլալը, եւ օրը 5 ական լիբայի դատապարտուած ըլլալը, եւայլն, եւայլն . . . քարեմիտ հասարակութեան առջեւ ինքզինքնին բողոքովին անմեղ ձեւացնելով, եւ եկեղեցւոյն աղքատ ու պանդուխտ զաւակներէն հինգ հինգ փարայով ժողոված ստակը անօգուտ տեղը վատնելը ի՞նչ իրաւանց կը վերաբերի արդեօք . . . Ի՞նչ ըսեմք եւ տնոր՝ որ մինչդեռ ազգային պատրիարքարանը իւր ծախքերը կտրել, թեթեւցնել աշխատեցաւ աւերորդ պաշտօնատէրները ճամբելով, մեր խնայողասէր յարգելիք իրենց մէկ աղբականը կը բերեն եւ հաշուեկալ կընեն 500 ղուրուշ ամսականով . . . Ի՞նչ ըսեմք եւ անոր՝ որ մինչ ազգային պատրիարքարանի խեղճ « ետախմբները » կտուրջը անցնելու ստակ չունին կ'ըրէք ձեր ազգօգուտ լրագրոյն մէջ, մեր թաղական յարգելիք Բերայի « ետախմբին » տուն կ'իջնեն եւ կընծայեն թաղիս ատակովը, թող ցնծան ուրեմն « քեանեան » եւ « միքթարը », վասն զի կարգը իրենց եկած է, ի հորկէ մեր տաւտախիտ աղաները զիրենք ալ չեն մոռնար

աղգին քսակէն ուրախացնելու . . .

Կրնա՞նք մոռնալ մեր յարգելիներուն միւս քաջութիւնը, այն է՝ Ս. փողոցին պատը քակելով բաւական կանգուն գետին տեղ կորսնցնելը, Բերայի մէջ կեդրոն եւ թանկագին գետին մը, եւ հոն շինուած շտեմաները՝ որոնց շինութեանը համար 60 հազար ղուրուշ բաւական կը համարէին, 80 հազար ղուրուշէն աւելի ըրած են ծախքերնին : Ինչո՞ւ մինչեւ հիմայ միայն մէկ շտեմարանը բռնուած է 220 ղուրուշով, եւ ե՞րբ այն մութ եւ թաց շտեմարանները այս անմարդի փողոցին մէջ 16 հազար ղուրուշ եկամուտ պիտի բերեն եկեղեցւոյն, ինչպէս որ պնդած էին եւ հաստատած մեր թաղական յարգելիք, եւ մեծապատիւ ատենապետն ալ խօսք տուած էր որ եթէ այնչափ եկամուտ չ'իբերեն՝ ինքը իւր քսակէն հատուցանէ, ինչպէս նաեւ եթէ 60 հազար ղուրուշէն աւելի ծախք ըլլայ՝ դարձեալ ինքը հատուցանէ եւ զայն . . . Բայց ո՞վ է հարցնողն եւ ո՞վ է պահանջողն, որ հասուցանող ալ գտնուի, միթէ վարչութիւնը, բայց ահաւասիկ չեն հնազանդիտ անոր, ժողովուրդը, բայց ասոնք բանի տեղ դրած են ժողովուրդը . . .

Այո՛, մեծապատիւ թաղական անդամք, ժողովուրդը ձեզի չիթողուր որ բողոքովին առ ոտն կոխէք իւր սրբազան իրաւունքը, մի՛ կարծէք թէ պիտի խաբէք զմեզ թէ այս ըլլալիք շինութիւններուն վարչութիւնը եւ կամ ուրիշները թաղիս մէջ թշնամի կենան եւ հակառակին : Այ, չկայ մէկ որ չընդունի թէ թէատրօ փողոցի մէջ շինութիւնները օգտակար պիտի ըլլան եկեղեցւոյն, որովհետեւ այս խորհուրդը նոր չէ, հին է, ձերը չէ, հասարակութեանն է. ուստի եւ բոլոր թաղեցիքս թէ եկեղեցականք՝ իրենց քարոզչովը, թէ աշխարհականք՝ իրենց պէյերէն սկսեալ մինչեւ յետին աղքատն մեր կը փափաքիմք եւ հաստատապէս կուզեմք որ շինուին, այլ կուզեմք որ օրինաւորապէս, կարող եւ աւելի փատահիլի անձանց ձեռք շինուին, մէկ խօսքով, կուզեմք որ մինք ալ գիտնանք ի՞նչ շինուելիքը, ի՞նչ ձեւով ըլլալիքը, ո՞րչափ դրամով կառուցուելիքը, որո՞ւ ձեռքով եւ որո՞ւ երաշխաւորութեամբ ըսկըսուելիքը :

. . . Խմբագիր տէր, կը խնդրեմք որ մեր այս փափաքանացը դուք ըլլաք միջնորդ, Ձեր հանրածանօթ լրագրոյն ձեռքով, եւ մեր իրաւանցը պաշտպան կանգնիք դուք ալ, որովհետեւ ուրախ եմք ըսելու որ եւ դուք մեզի հետ մի եւ նոյն թաղի մէջ մի եւ նոյն շահուց եւ վնասուց ենթակայ էք. ուստի եւ Ձեր աշխ. սիրտն ալ մերինին պէս կը բարախի երբ աղգի եւ եկեղեցւոյ վրայ է խնդրելը :

Բերա 11 նոյեմ. 1866

Բերայի թաղեցիք .

(Ինքնալ)

Մէղքեւր Պէյ-օղլու մէտէքսի քէսպի է չեմիլլեթ իթտիկիտէն տիւնքի կիւն Բաթրիքլանէ թարաթթնտան խտտէթէն պիր գամիսիւն կէթիլ, վէ պազը զըլ ու գալ վազը օլմուշ իսէտէ, պէտեմընը տիւշամա թէրք իտէրիլ :

— . . . Խմբագիր

Պոլիս, 8 նոյեմ. 1866

Հոկո. 1 թուով հրատարակուած Մի. օն ամսագրին մէջ « Թղթակցութիւն Լա. թաքիոյ » վերնագրով յօդուած մը տեսայ, ուր հեղինակը տասնամեայ բողոքականի մը դարձը կը պատմէ, եւ որ յիշեալ բա. քականը՝ բողոքականաց « ստուծիւնները » յայտնի տեսած է եղեր, բայց չէ բա. ցատրած թէ ի՞նչ են տեսած ստուծիւնները, որպէս զի ուրիշներն ալ զդուշանան այն ստուծիւններէն, նա եւ չէ բա. ցատրած թէ, Հայ բողոքականաց, թէ զանոնք բողոքական ընող Միսիօնարաց « ստուծիւնները » տեսած է :

Թէ եւ մենք չենք ըսեր թէ բողոքական միսիօնարք սուտ չեն խօսիր. չենք ըսեր թէ՛ անոնք՝ ըստ վեհապետեան Գէ. որդեպիսկոսի, մասամբ իւրք հասարակութեան բարոյականը խանգարողներ չեն, չենք ըսեր թէ՛ անոնք ժեզուիթական խաբէութիւններ չեն գործածեր . . . եւ չենք ըսեր թէ՛ ժեզուիթութեամբ մինչեւ անգամ քաղաքական պատժոյ ար. ժանի գործոց ձեռնամուխ եղած չեն, եւայլն, բայց կըսենք որ՝ անոնց նկատմամբ ինչ որ կըսուի կամ կը գուրի, նոյնը աւագուցանելու համար իրողութիւններ ալ յաւաք բերուելու է, որպէս զի ընթերցողք չոր ցրպարտութիւն չկարծեն ըսուածը :

Ուստի կը հրաւիրենք բողոքականութեան գարձող եւ սոսկ խօսքով ամբաստանող վարժապետը, որ ելլէ հրապարակաւ իր տեսած « ստուծեանց » ինչ ըլլալը բացատրէ, որպէս զի այլք ալ խաբուելով՝ այն « ստուծեանց » զո՛հ չըլլան. եւ այս՝ յիշեալ վարժապետին անհրաժեշտական պարտքն է. քանզի ինչպէս որ իր պարտքն է « ստուծ գող կը մտնէ կոր, կամ տուեղ կերիկորը » իր ընկերին իմաց տան է, նոյնպէս ալ, կամ բարոյական առմամբ տեւիեւս իր պարտքն է մի ըստ միով տեսած « ստուծիւն » ներք բողոքատիւ առանց փոքր ինչ վայրկեան մը ուշադրուելու. յօդուած մարդ կուլ թեան :

Վալէնտին .

Ի Լ ՈՆ

Տօղթօր Կ. Գալուստեան չիմտի մահէլլի իգամթիլին Պէյ-օղլուտա Գալիօնճու-դուլուզու եաղքնընտա, Թարա-պաշը ճատտէսի նամ սօղաղըն 193 նիւմէրօլու խանէսիլէ նաղլ իթմիշ օլուպ, րէնչէմպիհ կիւնլէրի սապահըն սաաթ իքիսինաէն սաաթ պէշնէ զատար փուգարատան օլան խապալարա պատիհապ պապաճապ օլտուղունու իլան խտէր :

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷՅՍ. ԿԱՐԱՊԵՏ Զ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՂԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊՈՍԱՆԵՍԻՍԵԻ ԳԷՅ-ՕՐԼՈՒՄՆ ՏՈՐԻ ԵՈՒՑԱ, ՅՈՑՈՒՄԱՆ ԱԳՏՈՒԼԵ ՊԵՏԵՐՈՒՄ ԳԱՐԵՐՈՒՄ ՆԻՍԵՐՈ 467 :